

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/131/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318201203
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5318201203.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej v právnom spore žalobkyne: X. N., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., U. K. č. XXX, zastúpená splnomocneným zástupcom Mgr. Michalom Mozolíkom, advokátom so sídlom J., ul. B. č. XXXX proti žalovanému: V. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom J., U. K. č. XXX, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 4C/28/2018-156 zo dňa 07. februára 2019, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výroku I. **p o t v r d z u j e.**

Vo výroku II. rozsudok okresného súdu **m e n í** tak, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 50 %.

Žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 4C/28/2018-156 zo dňa 07.02.2019 rozhodol tak, že zrušuje podielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaného nehnuteľnostiam: 1. k rodinnému domu č. XXX na parcele CKN 3737/1 - zastavaná plocha a nádvoria o výmere 747 m², LV č. XXXX, kat. úz. J., 2. k hospodárskej budove bez súpisného čísla na parcele CKN 3737/5 - zastavaná plocha a nádvoria o výmere 92 m², LV č. XXXX, kat. úz. J. a nehnuteľnosti prikazuje do výlučného vlastníctva žalovaného V. N., nar. XX.XX.XXXX, U. K. XXX, XXX XX J., občana SR, v podiele 1/1, oproti výplata spoluvlastníckeho podielu žalobkyne X. N., rod. N., nar. XX.XX.XXXX, U. K. XXX, XXX XX J., vo výške 38.450 eur v lehote do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Zároveň rozhodol, že žiadna zo strán konania nemá právo na náhradu trov konania (výrok II.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že záväzným predmetom sporu bola žaloba žalobkyne o zrušenie podielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného k rodinnému domu č. XX na parc. CKN 3737/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 747 m², zapísaného na LV č. XXXX, k. ú. J. a k hospodárskej budove bez súpisného čísla na parc. CKN 3737/5 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 92 m², zapísanej na LV č. XXXX, k. ú. J. (ďalej len „nehuteľnosti“) a prikázať tieto žalovanému oproti výplata žalobkyne.

Podľa súdu pri zrušení podielového spoluvlastníctva je viazaný návrhom len v tom smere, čo má byť predmetom vyporiadania. V ostatnom nebol viazaný rozsudovým návrhom žalobkyne a to s poukazom na ust. § 142 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na § 216 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“. Z toho dôvodu sa necítil byť viazaný spôsobom vyporiadania a výškou vyporiadacieho podielu. Z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že k dohode podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka o vyporiadaní BSM (správne podielového spoluvlastníctva

- poznámka odvolacieho súdu) nedošlo, pričom nebolo právne relevantné skúmať, z akých dôvodov a koho zavinením. Podľa kogentného poradia vyporiadania v nadväznosti na § 142 Občianskeho zákonníka prioritne bolo potrebné vyporiadať spoluvlastníctvo reálnou deľbou podľa výšky podielov. Keďže predmetom vyporiadania je stavba, reálne rozdelenie bolo treba posudzovať v súlade so stavebným zákonom a teda dbať na to, aby reálnym rozdelením vzniknuté časti boli samostatnými vecami (§ 118 Občianskeho zákonníka). Samostatné budovy, ktoré by mali vzniknúť reálnou deľbou, by mali byť spojené pevným základom so zemou, teda prichádzala do úvahy deľba v línii vertikálnej. Deľba v línii horizontálnej neprichádzala do úvahy. V tomto smere žalovaný tvrdil, že je deľba možná a jemu stačí jedna miestnosť a ostatné miestnosti môže užívať žalobkyňa. Žalovaný však nepredložil dôkaz - znalecký posudok o tom, či stavba je reálne deliteľná vo zvislom smere tak, aby vznikli dve samostatné budovy spojené pevným základom so zemou v zmysle stavebného zákona. Taktiež je zrejmé, že obidvaja spoluvlastníci nemajú finančné prostriedky, teda nepreukázal žalovaný aj splnenie druhej podmienky, že sú ochotní spoluvlastníci vynaložiť náklady spojené s reálnym rozdelením, pričom výška týchto nákladov by mala taktiež vyplývať zo znaleckého posudku, ktorý mal žalovaný predložiť a nepredložil, vzhľadom k tomu, že podľa § 185 C. s. p. všetky dôkazy predkladá tá strana konania, ktorá produkuje tvrdenia. V nadväznosti na rozhodnutie NS SR R 45/91 skôr, než súd rozhodne o zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva k stavbe reálnym rozdelením, je povinný zaoberať sa tým, či sú doterajší spoluvlastníci ochotní hradiť náklady na rozdelenie vecí. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že spoluvlastníci nie sú ochotní hradiť náklady na rozdelenie vecí a nie je preukázané, či vôbec vec je deliteľná v zmysle stavebného zákona a v zmysle § 118 Občianskeho zákonníka. Ak žiadny zo spoluvlastníkov nie je ochotný nič vynaložiť na vykonanie nevyhnutných stavebných úprav, musela by byť stavba z tohto hľadiska považovaná za nedeliteľnú. Súd tak mal za to, že čo do vlastníckeho práva je predmet spoluvlastníctva - rodinný dom a hospodárska budova nedeliteľná pričom žalovaný opak nepreukázal. Pokiaľ žalovaný poukazoval na konanie pred Okresným súdom Čadca sp. zn. 8C/8/2017, ide o konanie o rozdelenie užívacieho práva, nie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva. Keďže nejde o totožný predmet konania, nie je ani dôvod zastaviť konanie, nejde o duplicitnú žalobu so žalobou, ktorá je predmetom tohto sporu, ako tvrdí žalovaný. Pokiaľ dôjde k zrušeniu a vyporiadaniu spoluvlastníctva v tejto veci, nie je možné neexistujúci predmet spoluvlastníctva upraviť užívaním. Omyl žalovaného spočíva v tom, že vyporiadanie zrušeného spoluvlastníctva si zamenil s rozdelením užívania, čo sú dve rozdielne právne kategórie. V nadväznosti na § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka v poradí druhým spôsobom vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva je prikázanie veci za primeranú náhradu jednému spoluvlastníkovi, pričom súd prihliadne na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči druhému spoluvlastníkovi. Žalobkyňa nežiadala prikázať nehnuteľnosť do svojho výlučného vlastníctva, pretože nemá finančné prostriedky na výplatu žalovaného a nehnuteľnosť by nemohla predať z toho dôvodu, že rodinný dom je postavený na pozemku žalovaného. Žalovaný žiadal, aby nehnuteľnosť bola prikázaná do jeho výlučného vlastníctva. Súd takýto záver učinil z jeho vyjadrenia zo dňa 27.09.2018 kde uvádza: „Nemienim opustiť svoju darovanú dedovizeň, čo mi otec daroval (pozemok), ani svoje mozole (dom), ktorý som si vlastnoručne postavil“ (č.l. 121 spisu) a „Myslím si, že darované by sa nemalo predávať. Bolo by to nekorektné voči darujúcemu, aj voči súrodencom, ktorí mi aj pomáhali pri stavbe sporných nehnuteľností, aby som si vyriešil bytovú otázku. Teraz na staré kolená by som sa mal niekde sťahovať? Chcem dožiť (pokiaľ mi to zdravie dovolí) vo svojom“ (č.l. 122 spisu). Za situácie, kedy súd úkon hodnotí podľa jeho obsahu a nie podľa jeho označenia, mal za to, že takýmto prejavom vôle žalovaný prejavil vôľu, aby nehnuteľnosť bola prikázaná do jeho výlučného vlastníctva. To isté žiadala i žalobkyňa, aby nehnuteľnosť bola prikázaná do výlučného vlastníctva žalovaného, keďže je postavená na jeho pozemku. Túto zhodu tvrdení súd subsumoval pod § 186 ods. 2 C. s. p. Považoval teda za zhodné tvrdenie strán, že nehnuteľnosť má byť prikázaná do výlučného vlastníctva žalovaného. V nadväznosti na § 186 ods. 2 C. s. p. preto na následné zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, neprihliada. Na ďalší postup žalovaného, kedy tieto zhodné tvrdenia menil, preto súd neprihliadal. Vychádzal zo záveru, že ide o zhodné tvrdenie strán konania, že nehnuteľnosť má byť prikázaná žalovanému a nehnuteľnosť žalovanému aj prikázal. Tým bol splnený v poradí druhý spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva a nebolo potrebné skúmať a teda ani zdôvodňovať tretí spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a to je predaj tretím osobám a rozdelenie výťažku podľa výšky podielov. Súd sa preto zaoberal už len skutočnosťou, či nebol daný dôvod hodný osobitného zreteľa na zamietnutie návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Podľa súdu by bolo v rozpore s dobrými mravmi, keby toto spoluvlastníctvo nezrušil, pretože je preukázané, že pri výkone spoluvlastníckeho práva dlhodobo dochádza k nezhodám a spolužitie a spoluvlastníctvo medzi žalobkyňou a žalovaným nie sú možné. Dôkazom je aj tá skutočnosť, že žalobkyňa fakticky v nehnuteľnosti nebyva, neustále niekoľkoročné súdne spory vedúce

k rozvodu manželstva, k zrušeniu a vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva, následne k podaniu žaloby o rozdelenie užívania nehnuteľností, k podaniu množstva podaní na priestupkové konanie, trestné konanie, ktoré bez ohľadu na výsledok toho-ktorého konania preukazujú neustále spory pri výkone spoluvlastníckeho práva. Z fotomateriálu je taktiež zrejmé, že žalobkyňa nemôže spoluvlastníctvo užívať ani štandardným spôsobom vzhľadom k nadpriemernému neporiadku, ktorý v nehnuteľnostiach spôsobil žalovaný. Tým je ohrozená hygiena predmetu spoluvlastníctva a taktiež žalobkyne a jej detí s hrozbou prenosu nákazlivých chorôb. Spolužitie a existencia v spoluvlastníctve za týchto okolností je preto vylúčená a bol dôvod zrušiť podielové spoluvlastníctvo. Žalovaný nemá právo nútiť žalobkyňu, aby za týchto okolností proti svojej vôli zotrvala v spoluvlastníctve. Z týchto dôvodov súd zrušil a vyporiadal spoluvlastníctvo príkazom nehnuteľností žalovanému oproti vyporiadaciemu podielu, ktorý vyplatí žalobkyňi. Prejavy žalobkyne (č.l. 2 spisu) a žalovaného v podaní zo dňa 07.08.2018 (č.l. 35 spisu) podľa obsahu a vo vzájomných súvislostiach súd vyhodnotil tak, že žalovaný týmto prejavom súhlasil so znaleckým posudkom č. 6/2013 z konania pod sp. zn. 8C/157/2010, ktorý k tomuto podaniu aj pripojil na č.l. 46 spisu. Súhlasil teda s ocenením sporných nehnuteľností v celkovej výške 76.900 eur, z ktorého 1-ica predstavuje 38.450 eur. Žalobkyňa súhlas s takýmto znaleckým posudkom a ocenením potvrdila aj vo svojom podaní zo dňa 27.12.2018 (č.l. 140 spisu). Súd mal tak za to, že ide o zhodné tvrdenie strán konania podľa § 186 ods. 2 C. s. p. o výške ocenenia sporných nehnuteľností a z tohto nesporného tvrdenia vychádzal. Za situácie, že žalovaný po tomto prejave vôle zhodný prejav vôle menil a spochybňoval, poukázal opäť na § 186 ods. 2 C. s. p. Z toho dôvodu vychádzal z ocenenia nehnuteľností v uvedenom znaleckom posudku a prikázal nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalovaného v podiele 1/1 oproti výplate spoluvlastníckeho podielu žalobkyňi vo výške 38.450 eur v lehote do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadna zo strán konania nemá právo na náhradu trov konania. Aj žalobkyňa, aj žalovaný boli spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností každý v rozsahu 1-ice. Teda podiel úspechu a neúspechu bol približne rovnaký a z toho dôvodu podľa § 255 ods. 2 C. s. p. a § 255 ods. 1 C. s. p. úspech a neúspech boli približne rovnaké.

2. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie žalobkyňa a žalovaný.

3. Žalovaný v odvolaní proti rozsudku okresného súdu v prvom rade opisoval skutočnosti ohľadom spolužitia so žalobkyňou ako manželkou. V ďalšej časti odvolania uviedol, že vo vyjadrení zo 07.08.2018 sa vôbec nezmieňuje o hodnote nehnuteľností, ani na ňu nepoukazuje. Napísal súdu, že na nehnuteľnosť - rodinný dom bol už vypracovaný znalecký posudok. Nič viac. Práve naopak, v duplike z 27.09.2018 súdu uviedol a dal do pozornosti, že „všetko chátra a teraz je ich hodnota ešte nižšia“. Hodnota sporných nehnuteľností je nižšia z dôvodu neúdržby. Žalobkyňa pozamykala pri svojom odchode miestnosti nie kvôli bezpečnosti, ale tomu, aby sa pri kúrení nedali odvzdušniť radiátory a uzamknutím zamedzila k nim prístup, čo spôsobilo urvatie radiátoru v obývačke, vytečená voda, zničenie podlahy. Keďže je zničené vykurovanie, nie je teplá ani studená voda. Hodnota musí byť automaticky nižšia. Dom je neobývatelný a vyžaduje si značné finančné prostriedky na opravu. Podľa žalovaného, keby žalobkyňa podala žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam hneď po vypracovaní znaleckého posudku (rok 2013) a došlo by k zrušeniu, tak táto hodnota by zodpovedala skutočnému stavu nehnuteľností. Po 6 rokoch je už realita iná, a to v dôsledku správania sa žalobkyne k spoločnej nehnuteľnosti. Z neporiadku, ktorý je v miestnosti, kde sa zdržiava aj so psom, po vlámaní v októbri 2018 zostal ešte väčší. S poukazom na svoje vyjadrenie k žalobe žalovaný uviedol, že nikoho z domu nevyháňal, ani k ničomu takému nenútil, ako to prezentuje žalobkyňa. Bolo to jej slobodné rozhodnutie. Ďalej žalovaný uviedol, že ani žalobkyňa ani on, nemajú finančné prostriedky na náklady spojené s rozdelením nehnuteľností. Žalobkyňa preto, že celý život nepracovala a on preto, že ho o prácu pripravila ona a štátne orgány SR (v súvislosti s trestným stíhaním jeho osoby). Namietal, že by žiadal, aby nehnuteľnosť bola prikázaná do jeho výlučného vlastníctva. S nikým o tom nikdy nehovoril, ani v žiadnom z jeho vyjadrení či už k žalobe alebo duplike sa ani slovom nezmieňuje, že by o takéto niečo niekoho žiadal, alebo v nejakom takomto zmysle. Chápe to tak, že súd mu nehnuteľnosť chce prisúdiť proti jeho vôli. Napísané je to tak „že pokiaľ mi to zdravie dovolí, tak chcem dožiť vo svojom“. Za tým si stojí, že darované by obdarovaný predávať nemal. Po tomto všetkom (žalobkyňa i štát ho pripravili o zamestnanie a podlomili mu zdravie) a v jeho veku nemá záujem o polovicu daných sporných nehnuteľností. Jemu stačí jeho polovica, v tej chce dožiť. Dom si vyžaduje investície, a preto ešte aj vyplatí žalobkyňu je nemysliteľné. Žalobkyňa aj keď sa odsťahovala, stále chodí do domu. On momentálne (vlastne už 10 rokov) existuje v prízemnej miestnosti, kde si kúri a varí na malej piecke a vodu si nosí z potoka. Žalovaný žiadal rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie

za účelom prehodnotenia, zrušenia žaloby na zrušenie spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam a vyporiadania sa s výškou sumy, ktorá má byť žalobkyni vyplatená (38.450 eur). Nežiadal nový znalecký posudok, ale aby sa vykonala odborná obhliadka súčasného stavu rodinného domu. Vytýkala preto súdu, že dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

4. Žalobkyňa prostredníctvom splnomocneného zástupcu odvolaním napadla výrok II. o trovách konania, ktorý navrhla zmeniť tak, že súd jej prizná nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu (100 %) s tým, že o výške trov konania rozhodne príslušný vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie samostatným rozhodnutím - uznesením po právoplatnom skončení sporu. Vytýkala súdu, že napadnutým výrokom o trovách konania rozhodol nesprávne z dôvodov, ktoré nemajú oporu v C. s. p. Podľa nej je možné konštatovať, že ona bola úspešná v plnom rozsahu s prihliadnutím na skutočnosť, že výška náhrady za prikázaný spoluvlastnícky podiel závisela od znaleckého dokazovania. Keďže ona je na jednej strane osobne oslobodená od súdnych poplatkov (rozhodnutím Centra právnej pomoci jej bol priznaný nárok na bezplatnú právnu pomoc) a na druhej strane priznanie nároku na bezplatnú právnu pomoc ju nezavaruje zložiť predčavok na trovy ňou navrhnutého dôkazu (znaleckého posudku na hodnotu nehnuteľností, ktorých podielové spoluvlastníctvo žiadala zrušiť a vyporiadať), nemohla navrhnuť znalecké dokazovanie pre nedostatok finančných prostriedkov, hoci je verejne známou skutočnosťou, ktorú nie je potrebné dokazovať, že ceny nehnuteľností od roku 2010 vzrástli. Znalecký posudok z r. 2013, ktorý akceptovali sporové strany ohodnotil sporné nehnuteľnosti k r. 2010, preto bolo potrebné uvažovať o raste cien medzi rokom 2010 až 2019. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo potrebné brať petít žaloby ako neurčitý, ktorý vždy podlieha úprave po zistení ceny znaleckým dokazovaním alebo ustálení ceny nespornými tvrdeniami oboch sporových strán. Z tohto pohľadu je potom možné konštatovať, že ona bola v spore úspešná v plnom rozsahu a má právo na priznanie zákonného nároku na náhradu trov konania v plnom rozsahu (§ 100 %). Ďalej žalobkyňa uviedla, že i keby súd postupoval striktno formalisticky, neberúc do úvahy, že výška plnenia závisela od znaleckého dokazovania (čo by nebolo správne) a posúdil jej úspech ako 76,9 % (38.450 eur z 50.000 eur) a jej neúspech ako 23,1 % (11.550 eur z 50.000 eur) i tak nebol dôvod na nepriznanie nároku na náhradu jej trov konania, pretože bola úspešná vo viac ako 50 % i po odpočítaní úspechu od neúspechu (76,9 % - 23,1 % = 53,8 %). Zároveň žalobkyňa poukázala na skutočnosť, že žalovanému najskôr ponúkla návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva dohodou až potom podala žalobu v tomto smere. Odvoláva sa preto na rozhodnutie uverejnené v Zborníku IV str. 748 týkajúce sa náhrady trov konania pri sporoch o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva.

5. Žalobkyňa prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu v písomnom vyjadrení k odvolaniu mala za to, že odvolanie žalovaného je nedôvodné a argumenty v ňom uvedené nie sú spôsobilé prívodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozsudku. Odvolanie je rozsahom obsiahle, avšak neobsahuje relevantné argumenty, ktoré by odôvodňovali záver o vecnej nesprávnosti napadnutého rozsudku. Je prirodzená snaha žalovaného odvolaním spochybňovať skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, avšak tejto snahe nie je možné priznať úspech, pretože rozhodnutie súdu vo veci samej je založené na dostatočnom dokazovaní a preskúmaní každej podstatnej okolnosti majúcej vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Žalovaný uvádza v odvolaní a podaní tvrdenia, ktoré nemajú vplyv na správnosť napadnutého rozsudku a sú mimo predmetu sporu. V tomto prípade súd neporušil žiadne jeho procesné práva, že by to mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobkyňa odmietala tvrdenia žalovaného v odvolaní ako nepravdivé a nepodložené, najmä čo sa týka spoločného užívania vyporiadanych nehnuteľností a bývania s ním. Tento vykresľuje všetko absolútne nekriticky voči sebe a stavia sa do polohy obeť, čo ona odmieta ako účelové tvrdenia žalovaného, vykresliť sa v čo najlepšom svetle. Na tvrdenia v odvolaní, ktoré neboli žalovaným produkované v konaní pred súdom prvej inštancie (novoty) žiadala neprihliadať v zmysle § 366 C. s. p. Ďalej žalobkyňa uviedla, že žalovaný reagoval na hodnotu nehnuteľností, ktorú ona uviedla v žalobe, odkazom na starý znalecký posudok, teda argumentoval ním. Súd prvej inštancie preto správne považoval hodnotu nehnuteľností podľa znaleckého posudku za nespornú a prikázal výplatu z tejto hodnoty. Žalovaný účelovo dezinterpretuje svoje vyjadrenia v konaní pred súdom prvej inštancie, avšak súd ich správne vyhodnotil s prihliadnutím na ich kontext, význam a účel. Stav domu (vyporiadavaných nehnuteľností) je výsledkom konania a nekonania žalovaného a nie jej ako sa snaží tento tvrdiť v odvolaní. V tejto súvislosti poukázala na predložené fotografie exteriéru a interiéru vyporiadavaných nehnuteľností, ktoré hovoria za všetko a svedčia o tom, kto zodpovedá za stav vyporiadavaných nehnuteľností. Hodnota použitá na výplatu jej spoluvlastníckeho podielu vo vyporiadavaných nehnuteľnostiach je primeraná a dokonca nižšia než by jej mala patriť avšak uspokojila sa i s touto sumou z dôvodu finančne i časovo náročného dokazovania. Považovala za nepochybné,

že od dátumu, ku ktorému boli ohodnocované nehnuteľnosti znaleckým posudkom, do času vyhlásenia napadnutého rozsudku, ceny nehnuteľností podstatne (nie zanedbateľne) vzrástli, preto „poškodenie“ žalovaného prisúdenou povinnosťou výplaty neprichádza do úvahy s prihliadnutím na skutočnosť, že za stav vyporiadavaných nehnuteľností zodpovedá výlučne on. Podľa žalobkyne vyjadrenia žalovaného k vyporiadavaným nehnuteľnostiam plne odôvodňujú spôsob vyporiadania, o ktorom rozhodol súd ako aj skutočnosť, že iný spôsob vyporiadania neprichádza do úvahy pre výlučne vlastníctvo pozemkov zastavaných vyporiadavanými nehnuteľnosťami žalovaným, ktoré on označil za otcovizeň.

6. Žalovaný v reakcii na vyjadrenie žalobkyne (replike) trval na podanom odvolaní a na dôvodoch v ňom uvedených. Uvedol, že nemá finančné prostriedky na výplatu žalobkyni. Sporný dom postavil svojpomocne a bez dlhov, žalobkyňa celý život nepracovala (len 290 dní), jediným zdrojom príjmu do rodiny ako aj na stavbu domu bol preto iba on. Táto má vyšší dôchodok ako on. Ďalej poukazoval na nedostatky na dome a uviedol, že ani po 30 rokoch tento nie je dokončený, nič sa na ňom nerobilo ani neopravovalo. Nehnuteľnosť je bez plynu, aj z toho dôvodu sa znižuje cena nehnuteľností. Sporný dom potrebuje rozsiahlu rekonštrukciu a opravu. Nehnuteľnosti nie sú oplotené ani z jednej strany. Nemôže sa preto vychádzať iba zo znaleckého posudku z roku 2013. Ďalej žalovaný uviedol, že žalobkyňa nech si so svojim podielom robí čo chce, on ho nepotrebuje, nemá oň záujem, ani si ho nemôže dovoliť. Predať sporné nehnuteľnosti tretej osobe by bolo veľmi nezodpovedné. V súčasnej dobe sa nedá hovoriť o predaji domu, skôr pozemku.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou sporu (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a rozsudok okresného súdu vo výroku I. a to vo veci samej ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 C. s. p. a vo výroku II. týkajúcom sa trov konania zmenil (§ 388 C. s. p.).

8. Predmetom konania je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam.

9. I keď výroková časť rozsudku o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam obsahuje vždy viacero výrokov treba na toto rozhodnutie hľadieť ako na jednotný celok, ktorý má komplexne vyporiadať doterajšie práva účastníkov konania z podielového spoluvlastníctva a konštituovať ich nové práva. Ak účastník konania napadne odvolaním rozsudok súdu prvého stupňa o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva (či už ako celok, alebo niektorý z jeho výrokov), odvolací súd nie je v zmysle § 379 písm. c/ C. s. p. viazaný rozsahom odvolania. V takom prípade žiadny z výrokov odvolaním napadnutého rozhodnutia vo veci samej nenadobúda oddelene právoplatnosť (§ 367 ods. 2 C. s. p.); odvolací súd musí vždy preskúmať celé rozhodnutie súdu prvej inštancie o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva (všetky jeho výroky vo veci samej). V zmysle § § 380 ods. 1 a 2 C. s. p. je odvolací súd pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia viazaný dôvodmi, ktoré odvolateľ vymedzil v podanom odvolaní. Výnimku prestavujú len nedostatky týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré odvolací súd prihliada ex offio, teda aj bez toho, aby boli v odvolaní uplatnené.

10. Konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva v zmysle § 142 Občianskeho zákonníka je iudicium duplex, t.j. konaním, v ktorom súd nie je viazaný návrhom spoluvlastníka o spôsobe zrušenia i rozdelenia nehnuteľnosti, ale môže rozhodnúť aj inak (§ 216 ods. 2 C. s. p.). Občiansky zákonník v § 142 ods. 1 upravuje jednotlivé taxatívne spôsoby vyporiadania podielového spoluvlastníctva a súčasne ustanovuje ich poradie (1. rozdelenie veci, 2. prikázanie veci za náhradu a 3. nariadenie jej predaja), ktoré je pre súd záväzné. Pri zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva zákonná úprava trvá na tom, aby súd prihliadal na veľkosť spoluvlastníckych podielov a na účelné využitie veci.

11. Po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozhodnutie súdu odvolací súd konštatuje, že nezistil žiadnu vadu v rámci postupu prvoinštančného súdu, ktorá by sa týkala procesných podmienok. Vychádzajúc zo žalovaným formulovaných odvolacích dôvodov dospel k záveru, že okresný súd skutkovo aj právne vec správne posúdil keď zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov, nehnuteľnosti prikázal do výlučného vlastníctva žalovaného, ktorému uložil povinnosť vyplatiť žalobkyni náhradu spoluvlastníckeho podielu. Odvolací súd (v súlade s ust. § 387 ods. 2 C. s. p.) sa v celom rozsahu stotožňuje i s jeho odôvodnením, ktoré je zrozumiteľné a presvedčivé a vysporiadajúce sa

so všetkými relevantnými, skutkovými i právnymi otázkami, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ust. § 220 ods. 2 C. s. p.

12. Odvolacie námietky žalovaného odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

13. Žalovaný v odvolaní uvádzal, že v jeho veku nemá záujem o polovicu daných sporných nehnuteľností. Jemu stačí jeho polovica, v tej chce dožiť. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že z ust. § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva súdom je zrejmé, že z povahy podielového spoluvlastníctva ako spoločenstva vlastníckych práv založeného na zásade dobrovoľnosti vyplýva, že ak nedôjde k dohode, ktorýkoľvek spoluvlastník môže kedykoľvek požiadať súd o zrušenie spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie. Toto právo vyplýva zo zásady, že nikto nemôže byť spravodlivo nútený k tomu, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu, ak mu to z akýchkoľvek dôvodov nevyhovuje. Určité obmedzenie v tomto smere obsahuje len § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý výnimočne umožňuje zamietnutie návrhu na zrušenie spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie súdom z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Nebolo preto rozhodujúce to čo uvádzal žalovaný ale to, že žalobkyňa požiadala o zrušenie spoluvlastníctva pričom dôvody hodné osobitného zreteľa pre zamietnutie žaloby v danej veci neboli tvrdené ani zistené. Následne žalovaný namietal, že by žiadal, aby nehnuteľnosť bola prikázaná do jeho výlučného vlastníctva a že ani v žiadnom z jeho vyjadrení sa ani slovom nezmieňuje, že by o takéto niečo niekoho žiadal alebo v nejakom takomto zmysle. Oboznámiac sa s prejavmi žalovaného v konaní pred okresným súdom aj odvolací súd konštatoval, že tým, že chcel v nehnuteľnostiach zostať mal záujem a nechcel tieto predať lebo pozemky mu boli darované, bolo možné konštatovať, že žiadal, aby boli prikázané do jeho výlučného vlastníctva. Navyiac odvolací súd uvádza, že nakoľko nehnuteľnosti nechcel predať v danej veci iný spôsob vyporiadania nehnuteľnosti neprichádzal do úvahy aj s ohľadom na to, že žalovaný je výlučným vlastníkom pozemkov, na ktorých sa sporné nehnuteľnosti nachádzajú. K námietke ohľadom hodnoty sporných nehnuteľností zo strany žalovaného je potrebné uviesť, že tento vo vyjadrení k žalobe reagoval na hodnotu nehnuteľností, ktorú žalobkyňa uviedla v žalobe, a to odkazom na znalecký posudok v inej veci. Súd prvej inštancie mohol vzhľadom na následné súhlasné vyjadrenie žalobkyne považovať hodnotu nehnuteľností za nespornú a teda vychádzať pri prikázaní výplaty z tejto hodnoty. Za tohto stavu nebol rozhodujúci súčasný stav nehnuteľností. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že pri zisťovaní skutkového stavu vychádza súd zo zhodných tvrdení strán, pokiaľ neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Súčasne platí, že skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné; pričom účinnosť popretia skutkových tvrdení je podmienená uvedením vlastných tvrdení o relevantných skutkových okolnostiach (§ 151 C. s. p.). Ak dôjde medzi stranami k dohode v tvrdeniach o určitých skutočnostiach, na dodatočné zmeny v týchto tvrdeniach súd už neprihliada (§ 186 ods. 2 C. s. p.). Okresný súd tak v zmysle uvedeného správne postupoval. K návrhu žalovaného na vykonanie odbornej ohliadky súčasného stavu domu odvolací súd uvádza, že s poukazom na ust. § 366 C. s. p. je použitie prostriedkov procesného útoku alebo procesnej obrany, ktoré neboli stranou sporu uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, obmedzené. Keďže ide o novotu v odvolacom konaní, bol žalovaný povinný dokázať, že navrhnutý dôkaz nemohol bez svojej viny predložiť v doterajšom priebehu konania. Uvedenú podmienku podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný nesplnil, preto sa naň neprihliada.

14. Vzhľadom na uvedené podľa odvolacieho súdu námietky, ktoré žalovaný uviedol v odvolaní v rámci uplatnených odvolacích dôvodov nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú ani záver o vadách konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie o podanej žalobe. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu vo výroku I. a to vo veci samej ako vecne správny potvrdil.

15. Žalobkyňa odvolaním napadla rozhodnutie okresného súdu do výroku o trovách konania, ktoré tento založil na tom, že keďže sú strany sporu spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností v rozsahu polovice, tak podiel ich úspechu a neúspechu bol približne rovnaký. Podľa žalobkyne v odvolaní je možné konštatovať, že ona bola úspešná v plnom rozsahu s prihliadnutím na skutočnosť, že výška náhrady za prikázaný spoluvlastnícky podiel závisela od znaleckého dokazovania, preto bolo potrebné brať petiu žaloby ako neurčitú, ktorá vždy podlieha úprave po zistení ceny. Zároveň poukázala na skutočnosť, že žalovanému najskôr ponúkla návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva dohodou až potom podala žalobu v tomto smere.

16. Zásada úspechu v spore sa premieta v ust. § 255 C. s. p. ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. „Úspech vo veci“ súd vždy skúma čo do právneho základu veci a čo do výšky priznaného nároku. Zásada úspechu sa vzťahuje aj na konania, kde súd rozhoduje o spôsobe vyporiadania, napr. na vyporiadanie spoluvlastníctva. Je to tak preto, že strana v spore neúspešná mohla súdnu konaniu predísť tým, že by sa sama dohodla na vyporiadaní.

17. Žalobkyňa navrhla zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, prikázanie nehnuteľnosti žalovanému a vyplatenie jej sumy 55.000 eur. Z obsahu spisu vyplýva, že chcela vec riešiť mimosúdne, čo nepoprel ani žalovaný. Žalovaný aj keď poukazoval na hodnotu nehnuteľností v znaleckom posudku chcel ponechať doterajší stav podielového spoluvlastníctva strán sporu k nehnuteľnostiam, tieto užívať ako doposiaľ. Súd dal za pravdu žalobkyňi v zrušení spoluvlastníctva a v prikázaní do vlastníctva žalovanému. Pokiaľ ide o hodnotu výplaty spoluvlastníckeho podielu vyhovel žalovanému. Vzhľadom na uvedené podľa odvolacieho súdu nemožno konštatovať plný úspech žalobkyne vo veci. Odvolací súd tak určil pomer úspechu žalobkyne vo výške 75 % a pomer neúspechu vo výške 25 %. Rozdiel tak predstavuje 50 %. Rozsudok okresného súdu vo výroku II. týkajúcom sa trov konania preto zmenil tak, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 50 %.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania bola žalobkyňa a to v celom rozsahu, preto jej súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).